

Winkelhart Rosmalen op sterven na dood

Een beetje Brabants bloed heeft Amelander Sjoerd Soeters wel. Hij studeerde namelijk negen jaar in Eindhoven. Eigenlijk wilde de dokterszoon auto-ontwerper worden, maar daar was geen opleiding voor. Uiteindelijk werd hij architect en vanaf dat moment werd zijn leven pas leuk. Als, intussen gerenommeerd, architect staat hij aan de wieg van het nieuwe centrumplan van Rosmalen. „Als de gemeente niet opschiet wordt Rosmalen een Frans dorpje waar de bakker ternauwernood het hoofd boven water houdt”, waarschuwt hij.

Door Herman van Dinther

Soeters (61) heeft een groot bureau in Amsterdam, midden in het centrum. Daar doet hij zijn inspiratie op en geeft hij leiding aan ruim tachtig medewerkers. Hoewel hij niet inzet op internationale projecten is hij wel actief voor de stad Kopenhagen waar hij een immens project ontwikkelt. Dat heeft hij te danken aan zijn creatieve inzicht maar ook realiteitszin. Hij houdt van dialoog en interactie, het gaat immers om de beleving van de mensen die er wonen. „Maar het liefst werk ik gewoon in Nederland, omdat ik de dialoog en interactie belangrijk vind. Die heb ik bij de mensen in het gebied waar ik werk en die klik heb ik het gemakkelijkst in Nederland.” De omvang van een project is voor Soeters niet echt belangrijk. Het kan gerust gaan om een eenzijdig project maar ook om de totale ombouw van een gemeente. Als voorbeeld noemt hij Rosmalen, een project waar hij zes jaar geleden mee begon. Hij vergelijkt het graag met Spijkenisse, ook een plaats die in zijn ontwikkeling was stilgevalen. „Daar was een wethouder die de mouwen opstroppte en knopen doorhakte. De bevolking daar is hem meer dan dankbaar, bij de verkiezingen kreeg hij zo ongeveer de helft van de stemmen. En nog spreken mensen die wethouder dankbaar aan.”

Rosmalen glijd weg

Soeters denkt dat Rosmalen haast moet maken, het ligt allemaal veel te lang stil terwijl omringende centra wel door ontwikkelen. „Het vertrouwen bij de ondernemers in Rosmalen raakt op en dat is funest. Niet alleen voor de ontwikkeling van de ondernemers in het centrum maar ook voor de ontwikkeling van het dorp. De consument gaat elders shoppen en komt nooit meer terug. De potentiële consumenten die in de Grote Wielen neerstrijken maken een keuze waar zij gaan winkelen. Wanneer zij in het centrum van Rosmalen onvoldoende van hun gading vinden dan kiezen zij voor andere winkellocaties. Wanneer je niet oppast dan krijg je Franse toes-

tanden waar dorpen leeglopen en de bakker en slager nog met moeite het hoofd boven water houden. De rest van de winkels in die dorpen staat te koop of te huur, maar je snapt wel dat die ook over tien en twintig jaar nog leegstaan. Dat doemsce- nario zie ik ook voor Rosmalen wanneer er niet snel iets gebeurt. De consument laat zich niet voor de gek houden, die zoekt iets boven het gemiddelde. Rosmalen kan dat bieden, o ja, daar is markt en ruimte voor. Maar dan moet je de kop niet laten hangen naar een handjevol burgers dat alle ontwikkelingen in de kiem smoort. Ik hoop voor Rosmalen dat de politiek doorbijt en niet toegeeft aan de bezwaren van een mevrouw die een paar honderd man een standaard bezwarenformulier heeft laten invullen. Het is zo triest dat ontwikkelingen die keihard nodig zijn, door enkele mensen worden getorpedeerd. Die zijn te behoudend om in te zien dat Rosmalen dynamiek nodig heeft om te overleven. Je kunt niet volhouden dat alles wat ooit was ook voor de toekomst voldoende is. Laat ik duidelijk zijn, ik ben niet de man van slopen van waardevolle dorpsellemen. Sterker nog, ik ben voorstander van het terugbrengen van karakteristieke dorpskenmerken. Ik heb me verdiept in de geschiedenis van Rosmalen vanaf 1850 en kom daar in de hoofdstraten boerderijvormen tegen die het gezicht van Rosmalen bepalen. Die breng ik in de nieuwbouwplannen terug. Ik ga er daarbij vanuit dat winkelfronten bepalend zijn om de interactie en de openbare ruimte te dienen. In de eerdere plannen was hoogbouw in de Dorpsstraat voorzien die verder naar achteren eindigde in laagbouw. In onze plannen is het juist andersom, mensen moeten een dorps gevoel hebben wan-

neer zij er winkelen. In mijn visie past daar bijvoorbeeld ook De Kentering niet in. Dat gebouw bestaat voor negentig procent uit dode gevels die geen interactie oproepen. Daar horen winkels thuis om te bereiken dat de Dorpsstraat aan twee zijden een winkelstraat vormt.” „Tja,” mijmert hij, „in Rosmalen is er stedenbouwkundig heel veel fout. Er staan werkelijk gedrochten waarvan ik niet begrijp dat die er ooit zijn gekomen. Er valt veel recht te trekken, daar wil ik mijn bijdrage aan leveren. Ik snap ook niet dat er mensen zijn die weerstand hebben tegen de nieuwe plannen, er moet zoveel anders en beter!”

Onzinnige ophel

„Ook begrijp ik de commotie niet die er bestaat rond Dorpsstraat 69. Een mooi pand hoor, een soort oude notariswoning, maar een die in feite nooit heeft thuisgehoren in het straatbeeld van Rosmalen. De grote tuin voor en achter slaat een gat in het profiel van de Dorpsstraat. Zelfs al zou je het pand handhaven dan nog blijft het uit de toon vallen. Ik wil juist de Dorpsstraat in alle luster herstellen. Overigens is Dorpsstraat 69, ondanks dat het een mooi pand is, geen monument en zeker niet gezichtsbepalend, eigenlijk in tegendeel. Wanneer je vindt dat dat wel zo is, dan sta je echt op het verkeerde been. Niettemin heb ik tot vier keer toe op verzoek en op basis van verschillende argumenten bekeken of het pand te handhaven is, maar telkens weer kwam ik tot de conclusie dat dit niet verantwoord is voor de toekomst van een goed Rosmalen winkelhart.” Soeters weet waar hij het over heeft, hij is door de wol geverfd. Niet alleen grotere plaatsen als Nijmegen, Amsterdam, Zaans-

tad, Arnhem, Bergen op Zoom, Den Bosch, Leeuwarden, Heerenveen om er maar een paar te noemen, ook Veenendaal, Spijkenisse, Nootdorp, Harderwijk en vele andere ambitieuze gemeenten hebben positieve ervaringen met zijn visie en inbreng. In feite moet Rosmalen en daarmee de gemeente Den Bosch, verguld zijn met de betrokkenheid van de vermaarde architect die van iedere dorre stek iets moois en levendigs weet te maken. In elk geval geen man die om werk verlegen zit, een volle agenda heeft en die het voor het kiezen heeft waar hij de tanden in wil zetten. Hopelijk blijft hij zich vastbijten in Rosmalen, het is meer dan nodig. Zie ook www.soetersvaneldonk.nl.

Geen VUT voor Soeters

Architectenbureau Soeters Van Eldonk bestaat sinds 1979. In dat jaar vestigde Sjoerd Soeters zich in Amsterdam en verhuisde tien jaar later naar de voormalige Baptistenkerk aan de Kerkstraat. In 1997 voegde zich Jos van Eldonk bij het bureau. Gaandeweg groeide de naam en de omvang gestaag en kreeg het bureau intussen tachtig medewerkers in dienst. Wel twintig nationaliteiten hebben er een werkplek. In het personeelsrestaurant, waar dagelijks twee koks in vaste dienst zorgen voor een multiculturele lunch, nemen jonge architecten plaats uit landen als Portugal, Denemarken, Brazilië, Duitsland, Engeland ach, van all over the world. Pand na pand werd in de afgelopen decennia aan de beginlocatie toegevoegd om voldoende werkplekken te creëren. De voertaal is intussen voornamelijk Engels, de basis blijft Nederlands. Soeters en zijn maat Van Eldonk hebben plezier in hun werk, veel plezier. Al heeft hij dan de leeftijd van

61 bereikt, hij denkt absoluut niet aan VUT of pensioen. „Een architect stopt pas met werken als hij dood is en dat ben ik ook van plan. Ik zou namelijk niet weten wat ik anders zou moeten doen.”

De werkplek van Sjoerd Soeters is bezaaid met tekeningen, schetsen, plannen, potloden, gummen veel gummen en een fles Spa onder handbereik. Een geordende chaos met op de achtergrond een weergave van bereikte resultaten. Het Centrumplan Rosmalen maakt deel uit van de dagelijkse werkzaamheden.